

SPD u osob se zrakovým postižením

Míra ZP se člení podle závažnosti:

Slabozrakost: zrakové funkce omezeny na 15-5 % původní zrakové kapacity, nelze zcela napravit, široká škála pomůcek: lupy, čtecí hranoly, materiály s velkými písmeny, hodinky s vysokým kontrastem, zařízení s převodem textu na mluvené slovo ad.

Zbytky zraku: praktická nevidomost, vidění menší než 4 % zrakové kapacity, od raného věku speciální intervence, dítě se otáčí za světlem, silné světlo upoutá jeho pozornost, neschopnost zrak. rozlišování (prsty před okem).

Nevidomost: neschopnost jedince vnímat zrakem i přes zachování určitého zrakového čítí – světlocitu, slepota praktická: zachován světlocit, příp. i projekce, slepota totální: úplná absence vidění.

Zrakové funkce

Deskripce domény	Specifika domény
ZRAKOVÁ OSTROST <ul style="list-style-type: none">Schopnost oka rozeznat od sebe dva objekty v zorném poli, nezbytné pro manuální činnost, sebeobsluhu, čtení, psaní, prostorovou orientaci	ZRAKOVÁ OSTROST <p>Stupně postižení podle visu (slabozrakost lehká, střední, těžká, těžce slabý zrak, praktická nevidomost, úplná nevidomost)</p>
ZORNÉ POLE <p>Je část prostoru, kterou je oko schopno zachytit, rozsah za normálních okolností je 180°, zúžení zorného pole např. u glaukomu (zelený zákal), degenerativních změn sítnice, problémy s orientací na blízko (čtení), prostorové orientace-odhad vzdálenosti</p>	ZORNÉ POLE <p>Nerozeznává kontrasty, trubicovité vidění, znemožněna orientace v prostoru za šera</p>
BARVOCIT <p>Schopnost oka rozeznávat barvy</p>	BARVOCIT <p>Porucha barevného vidění se může týkat pouze jedné barvy</p>

Postižení zrakových funkcí závisí na typu očního onemocnění:

Barvocit: ne vždy bývá u zrakových vad zachován.

Postižení optického aparátu oka: neschopnost akomodace oční čočky, mají často progresivní charakter.

Postižení sítnice a zrakového nervu: stacionární i progresivní, např. retinopatie nedonošených.

Kortikální postižení zrakových funkcí: výkyvy v reagování na zrakové podněty, omezené a krátkodobé zrakové poznávání, oči nejsou ničím nápadné.

Analýza a syntéza

SLABOZRACÍ

- Vidí předměty jen v nejbližším okolí
- Nerozlišují detaily
- Obtíže analyzovat obrázek (nevidí detaily)
- Hůře skládá celek z částí
- Hůře diferencuje tvarově podobné předměty
- Hůře určuje polohu v prostoru

Nevidomí

- Hmatová analýza a syntéza
- rozvoj hmatového vnímání

ZBYTKY ZRAKU

- Za pomoci optických korekčních pomůcek (zvětšení, nasvícení, kontrast)

Projevy v kojeneckém věku: kojeneček se projevuje více pasivně až apaticky, opoždění v motorickém vývoji, poznávacích procesech a sociálním vývoji, význam řečové stimulace zvl. na konci koj. období.

Projevy batolecí a předškolní věk: postupně dochází k úpravě vývoje v souvislosti s rozvojem řeči.

Zvukové podněty a řeč kompenzují základní vadu. Poznávací procesy bývají namáhavější, nižší informační hodnotu. Smyslové vnímání spojeno s manipulací, rozvojem hmatového vnímání.

Hmatové vnímání: aktivita náročná na pozornost, myšlení i paměť. Opožďuje se rozvoj chůze i socializace.

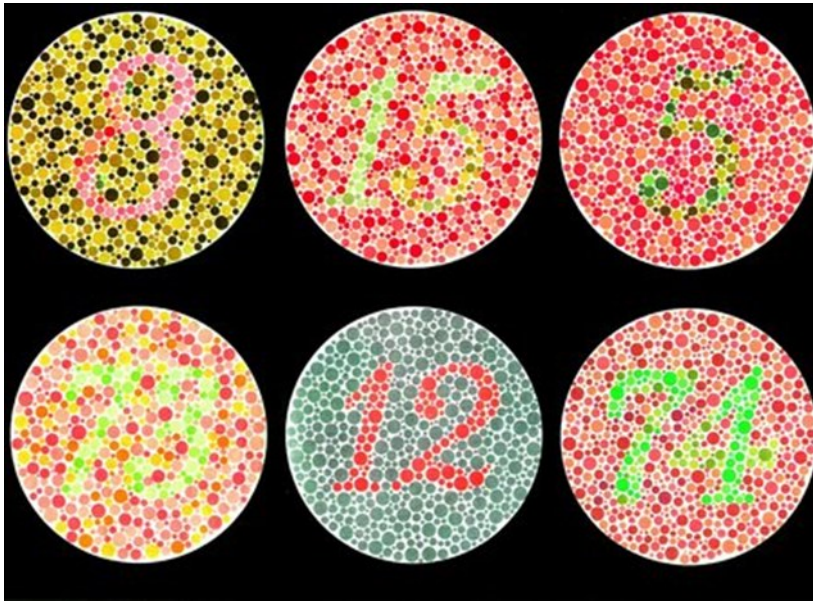
Diagnostika zrakové ostrosti: různé typy optotypů. Každé oko se vyšetřuje zvlášť. Čtení na Jägerových tabulkách. Čtení souvislých řad obrázků.

Různé typy optotypů

Optotypy standard : obrázkové, číslicové;
Pflugarovy háky; Snellenovy; Landoltovy;

Diagnostika BARVOCIT: výběr kostek nebo předmětů ze skupiny. Test L. Hyvärinen Color 16 (řazení terčů podle odstínů) apod.

Diagnostika: Vývojová škála Reynellové

Adaptována k vyšetření zrakově postižených dětí v šesti oblastech:

Sociální adaptace

Senzomotorické poznávání

Orientace v prostředí

Reakce na zvukové podněty a porozumění řeči

Vývoj řečové aktivity dle obsahu i skladby

Slovní zásoba

Test je určen pro děti od narození do 5ti let, normy jsou rozlišeny s ohledem na závažnost postižení a věk dítěte.